

EL DRAMA LITÚRGIC MEDIEVAL

La Sibil·la i la Processó de profetes

ÀREES DE CONEIXEMENT:

Arts escèniques

Teoria i pràctica del fet teatral: l'espai, el personatge, la situació, etc. (disseny d'escena, indumentària...)

Desenvolupament de processos de caracterització i construcció dels personatges. Interpretació a través del cos i la veu. La improvisació

Estudi d'un dels gèneres de les arts escèniques

Educació plàstica

Utilització del llenguatge plàstic per representar emocions, sentiments, vivències, idees i contribuir a la comunicació, la reflexió crítica i el respecte

Procés de creació: esbós, projecte, avaluació, autoavaluació pròpia i col·lectiva

Planificació i reflexió del procés de realització d'un objecte

Música

Composició, individual o en grup, de peces i coreografies senzilles per a diferents agrupacions

Utilització de dispositius i instruments electrònics per fer activitats musicals

Ordo prophetarum

A l'època medieval es fa popularitzar un gènere teatral conegut com a *drama litúrgic*. Eren representacions escèniques i musicals de temàtica religiosa que es feien dins les esglésies. Aquest tipus de representació va donar origen al *Cant de la Sibil·la* tal com la coneixem avui en dia, gràcies a un antic sermó -*Sermo de Symbolo contra judaeos, paganos et arianos*- que profetitzava la vinguda del Messies. En aquest sermó intervenien profetes (Isaïes, Jeremies, Daniel, Moisès, David i Habacuc), personatges del Nou Testament (Simeó, Zacaries, Isabel i Joan Baptista) i tres figures paganes (Virgili, Nabucodonosor i la sibil·la Eritrea). La Sibil·la era l'encarregada de tancar el cicle de profecies i ho feia amb gran solemnitat recitant un passatge apocalíptic contingut en els *Oracula Sibyllina* (consulta l'activitat 7).

Ordo Prophetarum, *catedral de València*

El primer vers del passatge del *Sermo de Symbolo* que recita la sibil·la Eritrea diu: <<Iudicii signum: tellus sudore madescet>>, és a dir, <<El senyal del judici: la terra s'amararà de suor>>. El *Iudicii signum* és l'antecedent del *Cant de la Sibil·la* actual que, aleshores, no tenia música i era dit en llatí. A partir del segle X, trobam unes cinquanta versions del cant llatí, arreu de l'Europa occidental. La recitació del *Sermo de Symbolo* va anar adquirint popularitat i va donar pas a l' *Ordo prophetarum* (*Processó dels profetes*), amb una major presència d'elements teatrals i musicals. A partir del segle XI, es va estendre el costum que la Sibil·la recitàs cantant la seva part. Més endavant, es va posar música a tot el conjunt. També va ser aleshores quan varen aparèixer les primeres versions en llengües romàniques, que varen desplaçar el cant llatí original, i que el varen fer més comprensible als fidels.

Investiga

ENLLAÇOS D'INTERÈS:

La processó de profetes a la Catedral de Mallorca

<https://youtu.be/sUmylsq9D0A>

Ordo prophetarum de la catedral de Santiago de Compostela

<https://youtu.be/9r0wF-jg-9g>

El Cant de la Sibila i la Processó dels profetes, València

https://youtu.be/bCYAuxRhD_w

Un altre drama litúrgic:

El Misteri d'Elx (enllaç):
<https://www.misteridelx.com/>

BIBLIOGRAFIA:

AADD (2010). *Les Matines de Nadal a les Illes Balears*. Palma: Documenta Balear

Projecte artístic interdisciplinari: arts escèniques, educació plàstica i música

A partir del concepte de teatre litúrgic medieval, es proposa desenvolupar un projecte interdisciplinari que inclogui el procés de creació, muntatge, producció i postproducció d'una obra de teatre inspirada en les obres del drama litúrgic medieval.

Caracterització dels personatges de la Processó de profetes, la Seu, 2006

Per orientar aquest projecte i estimular un model escènic, cal visionar els enllaços que inclou aquesta fitxa. Pren notes dels elements escènics comuns a tots ells i dels personatges que hi apareixen. Fes una recerca de qui varen ser aquests personatges i quina relació varen tenir amb la Sibila.

S'ha de redactar un argument amb parts de narrador i personatges. La trama pot ser una revisió lliure del tema de la Sibila i la *Processó dels profetes* que inclogui elements i llenguatges actuals. L'obra ha de

tenir tots els aspectes possibles de la pràctica teatral, especialment la construcció i caracterització de personatges (arts escèniques), el disseny i la planificació d'objectes i/o d'una escenografia senzilla a partir de tècniques planificades (educació plàstica, visual i audiovisual) i la presència d'elements

musicals (tant en passatges inventats o obres d'autor) que responguin a funcions dramàtiques tant incidentals com expressives (música). Investiga altres drames.

